МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти

МОЛОДЬ – АГРАРНІЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства,
Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)
та «Психологія організаційного розвитку
та управління персоналом»

18 березня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 001.895:338.43:378-053.6:340.136(063)

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Філіпова Л.М., канд. с-г наук.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Обіюх Н.М., канд. юрид. наук.
Рєзнік В.Г., старший викладач.
Шевченко А.М., канд. психол. наук.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.
Мостипан О.В., д-р філософії, **відповідальний секретар.**

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** д-р філософії, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні питання законодавства, Ad linguas et culturas per cognitionem *(до мов і культур через пізнання)* та «Психологія організаційного розвитку та управління персоналом»: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 18 березня 2026 р. – Білоцерківський НАУ. – 204 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

©БНАУ

УДК 349.42

КИРИЧЕНКО В.В., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК В.О.,** канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДОГОВОРИ В АГРАРНОМУ ПРАВІ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Анотація: досліджено правову природу та специфіку аграрного договору як універсального інструмента регулювання відносин у сільськогосподарському секторі України. Розглянуто систему та класифікацію аграрних договорів, особливості їхнього змісту, зумовлені природно-кліматичними ризиками, а також механізми захисту прав суб'єктів агробізнесу. Акцентовано увагу на комплексному характері правового регулювання, що поєднує норми цивільного, господарського та земельного законодавства.

Ключові слова: аграрний договір, сільськогосподарська діяльність, правове регулювання, договірні відносини, земельні ресурси, агробізнес, господарський ризик.

Аграрний сектор є стратегічно важливою складовою економіки України, що забезпечує продовольчу безпеку держави, формує значну частину експортного потенціалу та виконує важливу соціально-економічну функцію. В умовах реформування земельних відносин, розвитку ринкових механізмів та інтеграції до європейського правового простору особливого значення набуває договір як універсальний інструмент правового регулювання аграрних правовідносин. Саме через договір здійснюється правове оформлення взаємодії між суб'єктами аграрної діяльності від використання земельних ресурсів до виробництва, переробки, зберігання та реалізації сільськогосподарської продукції.

Аграрний договір має комплексну правову природу, оскільки формується на стику норм цивільного, господарського, земельного та спеціального аграрного законодавства. Відсутність його єдиного законодавчого визначення зумовлює необхідність наукового осмислення цієї категорії. У загальному розумінні аграрний договір доцільно розглядати як погоджену волю сторін, спрямовану на встановлення, зміну або припинення прав та обов'язків у сфері сільськогосподарської діяльності з урахуванням специфіки аграрного виробництва. Його особливості визначаються залежністю результатів господарювання від природно-кліматичних умов, сезонним характером виконання зобов'язань, біологічною природою продукції, тривалими виробничими циклами та підвищеним рівнем господарського ризику. Крім того, використання земель сільськогосподарського призначення як основного засобу виробництва надає таким договорам особливого правового режиму [1].

Система договорів в аграрному праві характеризується значною різноманітністю, що обумовлено багатогранністю аграрних правовідносин. Вона охоплює договори щодо використання земель, виробництва, переробки, зберігання та реалізації сільськогосподарської продукції, а також договори про надання послуг у сфері агробізнесу. На практиці поширеними є змішані договори, які поєднують елементи різних цивільно-правових конструкцій, що дозволяє комплексно врегулювати складні господарські процеси. Класифікація аграрних договорів має не лише теоретичне, а й прикладне значення, оскільки забезпечує правильне визначення правової природи зобов'язань та обрання відповідних норм для їх регулювання.

Правове регулювання аграрних договорів здійснюється багаторівневою системою джерел, яка включає норми цивільного, господарського, земельного законодавства, спеціальні нормативно-правові акти аграрного спрямування, а також імперативні приписи щодо охорони земель, екологічної безпеки та якості продукції. Співвідношення загальних і спеціальних норм має ключове значення для правильного застосування законодавства. Водночас аграрні договори поєднують диспозитивні засади договірної свободи з імперативними вимогами публічно-правового характеру, що зумовлює їх особливий

регулятивний механізм [2].

Зміст аграрного договору відзначається підвищеним рівнем деталізації, що є об'єктивною необхідністю в умовах аграрного виробництва. Визначальними істотними умовами виступають предмет, строки виконання, якість продукції, ціна, порядок розподілу ризиків і відповідальність сторін. Особливого значення набувають положення щодо форс-мажорних обставин, страхування ризиків, контролю за виконанням зобов'язань та механізмів адаптації договору до змін економічного середовища. Процеси укладення, зміни та припинення аграрних договорів характеризуються гнучкістю, що дозволяє зберігати господарські зв'язки навіть за умов істотних змін зовнішніх факторів. Зміна договору нерідко виступає засобом забезпечення стабільності правовідносин, тоді як його припинення може мати значні економічні наслідки для сторін [3].

Захист прав суб'єктів аграрного права здійснюється через систему договірних, судових і публічно-правових механізмів. Відповідальність за порушення договірних умов виконує як компенсаційну, так і превентивну функцію, сприяючи забезпеченню стабільності аграрного ринку та балансу інтересів сторін. Таким чином, аграрний договір виступає не лише юридичною формою закріплення домовленостей, а й стратегічним інструментом організації агробізнесу, ефективність якого залежить від якості правового регулювання, рівня правової культури учасників та здатності договірних конструкцій адаптуватися до сучасних викликів розвитку аграрного сектору України [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аграрне право України: підручник / за ред. В.М. Статівки. Харків: Право, 2021. URL:https://fpk.in.ua/images/biblioteka/4bac_pravo/Stativka-2021.pdf

2. Аграрне право України: підручник / за ред. В.З. Янчука. Київ: Юрінком Інтер, 2020. URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Zhushman_Viktor/Ahrarne_pravo.pdf

3. Статівка В.М. Договірні зобов'язання в аграрному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. URL:https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/480/3_Agrarnepravo_Pidruchnik_2018_vnutri.pdf?srsltid=AfmBOoqDopXG7RHu38Wbitokv9LJdKgAL9tXK74era_drBAvyIZ82yjp

4. Аграрне право: навч. посіб. / за ред. О.А. Погрібного. Київ: Алерта, 2020. URL:https://shron1.chtyvo.org.ua/Pohribnyi_OO/Ahrarne_pravo_Ukrainy.pdf?PHPSESSID=b0budcqir2n2b2ct12sdklcfh3

УДК 343.8

КИРИЧЕНКО В.В., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **СІМАКОВА С.І.,** канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДОТРИМАННЯ СТАНДАРТІВ РАДИ ЄВРОПИ ЩОДО УМОВ ТРИМАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ

Досліджено реформування кримінально-виконавчої системи України в контексті впровадження стандартів Рада Європи та практики Європейський суд з прав людини. Проаналізовано проблеми неналежних умов тримання засуджених, забезпечення права на медичну допомогу та дотримання вимог статті 3 Конвенції. Обґрунтовано необхідність комплексної модернізації системи та впровадження політики для забезпечення гуманізації виконання покарань.

Ключові слова: кримінально-виконавча система України, стандарти Ради Європи, ресоціалізація засуджених, права людини, пенітенціарна медицина, пробація.

Зміна вітчизняної кримінально-виконавчої системи пов'язаної з євроінтеграційними процесами вимагає системної адаптації національного законодавства до стандартів Ради Європи. Ключовим напрямком цієї трансформації є перехід від карального виконання покарань до ресоціалізаційної моделі, де центральне місце посідає дотримання прав і свобод людини. Основоположним правовим інструментом у цій сфері є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, зокрема стаття 3, яка встановлює абсолютну заборону